

Lausunto

17.07.2023

Asia: VN/19726/2023

Vammaispalvelulain voimaantulon siirtäminen

Lausuntopyyntö

Lausunnonantajan organisaatio

Hyvinvointialue

Kannatatteko uuden vammaispalvelulain voimaantulon siirtämistä ajankohdasta 1.10.2023 uuteen ajankohtaan 1.10.2024?

Kyllä

Halutessanne voitte antaa tiiviit perustelut vastaukselle:

VN/17926/2023

LAUSUNTO: Vammaispalvelulain voimaantulon siirtäminen

Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen perhe- ja sosiaalipalvelut, vammaispalvelut kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa ja kannattaa uuden vammaispalvelulain siirtämistä 1.1.2025 sekä antaa tiiviit perustelut vastaukselle:

1. Vammaisen henkilön määritelmä eli lain soveltamisalan tarkentaminen kokonaisuudessaan, erityisesti ikääntyneen väestön osalta on saatava lakiin.
2. RAI- toimintakykyarviointi mittaristo osaksi vammaisen henkilön palvelutarpeen arviointi on oltava lakisääteinen (vrt. ikääntyneet). RAI- toimintakykyarviointi tuottaa tietoa valtakunnallisesti asiakkaiden toimintakyvystä ja palvelujen tarpeesta sekä helpottaa asiakkaan palvelutarpeen arviointia yhdenvertaisesti eri vammaryhmien osalta. Asiakkaan siirtyessä palvelutehtävästä toiseen RAI- toimintakyvyn arviointi sujuvoittaa siirtymistä.

3. Kehitysvammaisten henkilöiden laitosasuminen on uuden vammaispalvelulain voimaantultua lakkautettava huomioiden KEHAS-ohjelman tavoitteet.
4. Lyhytaikainen huolenpito voi olla enintään 3 kuukautta /asiakas/kalenterivuosi nimensä mukaisesti. Poikkeuksena määräaikaan lähiomaisen/omaishoitajan äkilliset sairastumiset tai muu sosiaalinen painava peruste (esim. avioero perheessä tai samassa taloudessa asuvan muun henkilön sairastuminen. Lyhytaikaisesta huolenpidosta tulee voida periä asiakasmaksua (ateriat, ylläpitomaksu, kuljetusten omavastuu).
5. Koulujen loma-ajan kerhotoiminta sekä aamu- ja iltapäivätoiminta (lyhytaikainen huolenpito) on ensisijaisesti kunnan järjestämää palvelua yhdenvertaisesti muiden lasten kanssa.
6. Kehitysvammaisten työtoiminta tulee erillisenä palveluna poistaa, koska ei ole yhdenvertaista muiden vammaisten henkilöiden palveluihin.
7. Asumisen tuen palvelun sisältöä on avattava ja rajattava suhteessa sosiaalihuoltolakiin sekä huomioiden kehitysvammalain rajoitustoimenpiteet (IMO).
8. Lapsen asumisen osalta tehtävä tarkennuksia suhteessa laki lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta sekä elatusvelvollisuudesta. Huoltajalta/huoltajilta perittävä asiakasmaksu on oltava yhdenmukainen lastensuojelun asiakasmaksujen kanssa.
9. Hoitotoimenpiteet henkilökohtaisen avun palvelussa on tarkennettava vastuukysymysten ja oikeusturvan näkökulmasta.
10. Erityinen osallisuuden tuki vaatii tarkennuksia suhteessa asumisen tuen ja päivätoiminnan sisältöön sekä tuntimäärä on suhteutettava välttämättömään osallisuuden tuen tarpeeseen suhteessa asiakkaan toimintakyky (ei voi olla ehdottomia tuntimääriä laissa määritelty kuukautta kohden). Yhteisöllinen ja ympärivuorokautinen palveluasuminen sisältävät lähtökohtaisesti asiakkaille erilaisia vapaa-ajan toimintoja. Päivätoiminnan sisältö määritellään kunkin asiakkaan yksilöllisen tarpeen mukaisesti. Päivätoimintaan sisältyy asiakkaiden osallisuuden tukemista eri tavoin (esim. erilaiset tapahtumat, konsertit).
11. Asiakasmaksujen periminen vammaispalveluista tarkasteltava nykyisessä yhteiskunnallisessa ja taloudellisessa tilanteessa suhteessa muihin sosiaalihuollon asiakkaisiin ja erityisesti palvelun peruuttamatta jättäminen on sanktioitava. Asiakkaan palvelutarve turvataan ensisijaisen lainsäädännön periaatteiden mukaisesti huomioiden eri asiakasryhmien yhdenvertaisuus.
12. Vakuutusyhtiöiden korvausvastuu ja korvauksen määrä on päivitettävä ajan tasalle.
13. Hengityshalvausasiakkaan kulukorvausmaksu on tarkoituksenmukaisinta siirtää kelan kautta maksettavaksi, koska kulukorvausmaksu on sidoksissa kelan tukiin.
14. Uuden vammaispalvelulain siirtymäaika voi olla kaksi vuotta, jonka aikana vammaisten henkilöiden palvelut järjestetään uuden lain mukaisesti.

Korhonen Leena
Pohjois-Karjalan hyvinvointialue - Siun sote - Perhe- ja sosiaalipalvelut,
vammaispalvelut